

РЕШЕНИЕ

№ 388

гр. София, 28.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**СОФИЙСКИ ОКРЪЖЕН СЪД, II ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и първи юни през две хиляди
двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ирина Р. Славчева
Членове: Ивайло П. Г.
Лилия М. Руневска

при участието на секретаря Цветанка П. Младенова Павлова
като разгледа докладваното от Ирина Р. Славчева Въззивно гражданско дело
№ 20231800500243 по описа за 2023 година

С решение № 213/21.12.2022 год. по гр.д. № 121/2020 год. на РС-С. Областна дирекция на МВР-София е осъдена да заплати на В. Д. Н. от гр. С. сумата 1555,47 лева, представляваща неплатено възнаграждение за положен извънреден труд за времето от 11.02.2017 год. до 11.02.2020 год., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 11.02.2020 год. до окончателното изплащане, както и сумата 233,56 лева – лихва за забава върху главницата, дължима за периода 01.04.2017 год. – 11.02.2020 год. Искът за главница е отхвърлен за разликата над 1555,47 лева до претендираните общо 1663 лева, а искът за мораторна лихва е отхвърлен в частта за разликата над 233,56 лева до пълния предявен размер от 250 лева. С решението съдът е осъдил ответника да заплати на ищеца и сумата 327,32 лева разноски за адвокатско възнаграждение, както и да заплати по сметка на РС-С. сумата 112,22 лева държавна такса върху уважения размер на исковете, както и 70 лева деловодни разноски.

Срещу така постановеното решение е подадена въззивна жалба от ответника в осъдителната му част с твърдения, че същото е постановено в противоречие с материалния закон и събраните по делото доказателства. Моли съда да го отмени и вместо него да постанови друго, с което да отхвърли изцяло предявените искове.

В проведеното открито съдебно заседание ищецът оспорва въззивната жалба и моли

съда да потвърди решението в обжалваната от ответника част.

След преценка на събраните по делото доказателства във връзка с доводите на страните, съдът намира за установено от фактическа страна следното:

Правното основание на разглежданите искове е чл. 178, ал. 1, т. 3 във връзка с чл. 179, ал. 1 ЗМВР, чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР и чл. 86 ЗЗД.

Ищецът твърди, че в периода от 11.02.2017 год. до 11.02.2020 год. е работил на длъжността "младши инспектор" в РУ МВР-С. при ОДМВР-София, със статут на държавен служител, съгласно чл. 142, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Трудовата си дейност осъществявал на смени, всяка с продължителност 12 часа, при режим една дневна смяна, един ден почивка, една нощна смяна и два дни почивка. Ищецът полагал месечно 7 или 8 смени или 240 смени за процесния период, като от тези смени е положил 1800 часа нощен труд, който преизчислен с коефициент 1,143 часа към дневен труд, възлиза на 2057 часа. Преизчисляването на нощния към дневния труд води до извънреден труд с времетраене 257 часа, който работодателят-ответник по делото не е заплатил на служителя – ищец. При изчисляване на база месечно възнаграждение, увеличено с 50%, съгласно чл. 187, ал. 6 от ЗМВР всеки извънреден час следва да бъде компенсиран по 6,47 лева, т.е. задължението на ответника към ищеца възлиза на 1663 лева за целия процесен период.

Моли съда да постанови решение, с което ответникът бъде осъден да му заплати на основание чл. 178, ал. 1, т. 3 вр. с чл. 179, ал. 1 ЗМВР сумата в размер на 1663 лева, представляваща допълнително възнаграждение за положен извънреден труд вследствие преобразуване на нощен към дневен такъв за периода 11.02.2017 год. до 11.02.2020 год., сумата 250 лева – мораторна лихва върху главницата, считано от първо число на месеца, следващ месеца на дължимото плащане с краен срок 11.02.2020 год., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане.

В срока по чл. 131 ГПК ответникът Областна Дирекция на МВР - София взема становище за неоснователност на предявените искове. На ищеца не се дължи заплащане на труд извън редовното работно време, формиран от положен нощен труд, приравнен към дневен за процесния период. Ищецът е държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР и като такъв служебното му правоотношение и статутът са регламентирани в ЗМВР и подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане. Именно поради тази причина, статутът на ищеца е различен от този на служителите по трудово правоотношение, вкл. по отношение на нормативната уредба, регулираща установеното работно време, нормалната продължителност на нощния труд и неговото заплащане. Уредбата на нощния труд на държавните служители в МВР се съдържа в чл. 187, ал. 1 вр. с ал. 3 и в чл. 179 ЗМВР, чл. 3, чл. 31 и § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Наредба № 8121з-776/29.07.2016 г., действащи в исковия период, издадени на основание чл. 179, ал. 2 ЗМВР, както и заповед № 8121р-791/28.10.2014 г. и заповед № 8121з-1429/23.11.2017 г., издадени от министъра на вътрешните работи. Ето защо твърденията на ищеца за празнота в нормативната уредба и необходимост от субсидиарно прилагане на НСОПЗ са неоснователни. Дори да се приеме, че следва да се приложи по аналогия общото трудово законодателство – КТ и чл. 9, ал. 2

НСОРЗ, то в тези случаи следва да се има предвид, че посоченото преизчисляване има отношение към увеличеното заплащане на нощния труд, а не към натрупването на часове, което при надвишаване на законоустановената норма да води до извънреден труд. Поддържа, че за да има извънреден труд и за да е налице право на допълнително възнаграждение за такъв, е необходимо служителът да е полагал дневен/нощен труд, независимо от частта на денонощието, в което го е полагал над установеното работно време. При отработени часове през нощта, на ищеца се заплаща допълнително възнаграждение за нощен труд в размер на 25 ст. за всеки час или част от него положен нощен труд и на ищеца е изплатено допълнително възнаграждение за положен нощен труд за исковия период, видно от приложените платежни документи. Претенцията на ищеца за заплащане на извънреден труд, формиран след преобразуването на положения от него нощен труд като работещ на 24 часови смени, по правилата на чл. 9 НСОПЗ, се основава на нормативен акт, който не може да намери приложение в служебното му правоотношение.

В хода на съдебното дирене са събрани писмени доказателства и е изслушано заключение по назначена съдебно – икономическа експертиза, което съдът възприема изцяло като компетентно изготвено. Производството е спирано на основание чл. 229, ал. 1, т. 7 във връзка с чл. 631 ГПК до постановяване на решение по дело С- 262/2020 г. на Съда на Европейския съюз.

По делото не се спори от страните, че ищецът през процесния период е работил по служебно правоотношение при ответника и е бил със статут на държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 1, предл. 1 от ЗМВР – "младши инспектор", в РУ МВР-С. при ОДМВР-София. Полагал е труд на 12 – часови смени по график, включително и за времето от 22. 00 часа до 06.00 часа, т. е. и през нощта, при сумарно изчисляване на работното време. Според заключението на вещото лице и представените графици за целия процесен период ищецът е положил общо 1576 часа нощен труд. Положеният от ищеца нощен труд, преизчислен в дневен такъв с коефициент 1. 143, възлиза на 1801 часа. Разликата между положения нощен труд в часове и приравнения с посочения коефициент за процесния период е общо в размер на 225 часа, възнаграждението за които възлиза на 1555,47 лева.

При така установената фактическа обстановка съдът направи следните изводи от правна страна:

Страните не спорят, че отношенията между тях се регулират от специалния ЗМВР, чийто разпоредби регламентират заплащането на предоставената работна сила, продължителността на работното време на държавните служители в МВР, режима на работа, както и правото на допълнително възнаграждение за положен извънреден труд, установено в разпоредбата на чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР.

Съгласно разпоредбата на чл. 176 от ЗМВР брутното месечно възнаграждение на държавните служители на МВР се състои от основно месечно възнаграждение и допълнителни възнаграждения. Сред предвидените допълнителни възнаграждения е и допълнително месечно възнаграждение за извънреден труд – чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗМВР.

Дефиницията за извънреден труд се съдържа в разпоредбата на чл. 143, ал. 1 от КТ, според която "извънреден" е трудът, който се полага по разпореждане или със знанието и без противопоставянето на работодателя от работника, извън установеното от него работно време. Съгласно разпоредбата на чл. 187, ал. 1 от ЗМВР (ДВ, бр. 81 от 2016 г.), работното време на държавните служители е 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица. Съгласно чл. 187, ал. 3 ЗМВР, работното време за работещите на 8-, 12- или 24-часови смени, сред които е и ищецът, се изчислява сумирано на тримесечен период, а съгласно изречение четвърто от същата разпоредба, при работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22. 00 и 06. 00 ч., като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Съгласно разпоредбата на чл. 187, ал. 5, т. 2 от ЗМВР, за служителите, работещи на смени, работата извън редовното работно време за отработени до 70 часа на тримесечен период, се компенсира със заплащане на възнаграждение за извънреден труд, който, съгласно ал. 6, се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. Съгласно разпоредбата на чл. 187, ал. 9 от ЗМВР (ДВ, бр. 81 от 2016 г.), редът за организацията и разпределянето на работното време, за неговото отчитане, за компенсирането на работата на държавните служители извън редовното работно време, режимът на дежурство, времето за отдих и почивките за държавните служители се определят с наредба на министъра на вътрешните работи. През процесния период е действала Наредба № 81213-776/29.07.2016 г., в която липсва изрично правило за преизчисляване при сумирано отчитане на работното време на положените часове труд между 22. 00 ч. и 6. 00 часа.

В срока за постановяване на решението по настоящото дело е прието решение № 1 от 15.03.2023 год. по Тълкувателно дело № 1/2020 г. на ВКС на РБ по следния въпрос от съществено значение за решаване на настоящото дело: „При отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерство на вътрешните работи приложими ли са разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от същата наредба/ или следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове?“ По този въпрос ВКС на РБ е отговорил, че разпоредбата на чл. 187, ал. 1 ЗМВР е императивна и предвижда, че нормалната продължителност на работното време е 8 часа. По смисъла на чл. 187, ал. 1 ЗМВР, „8 часа дневно“ означава 8 астрономически часа, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага – през деня, в неговата „светла“ част и през нощта – в неговата „тъмна“ част, в последната хипотеза от 22 часа до 6.00 12 часа. Според мотивите на решението: „Съпоставката на нормите на чл. 187, ал. 1 и 3 ЗМВР с чл. 140 КТ показва, че разпоредбите на ЗМВР установяват по – голяма продължителност на работното време на нощния труд на служителите от МВР в сравнение с тази на работниците и служителите по трудово правоотношение. Различието – установената с разпоредбите на ЗМВР по – голяма продължителност на работното време на нощния труд за служителите от МВР се аргументира с основните функции на МВР, регламентирани в чл. 2, ал. 1 ЗМВР. Разпоредбите на чл. 179 и чл. 187, ал. 9 ЗМВР са делегиращи законови норми,

които предвиждат условията и редът за полагане на нощен труд, включително отчитането му и заплащането да се извършват със съответните актове – наредба и заповед. С последната, представляваща индивидуален административен акт се предвижда министърът на вътрешните работи да определя размера на възнаграждението за положен нощен труд. В издадените наредби липсва правило като това на чл. 9, ал. 2 НСОРЗ, но липсата е обяснима с волята на законодателя да не се създава норма за преобразуване на нощни часове в дневни“. Според ВКС на РБ не са налице и останалите две предпоставки за прилагането на чл. 46, ал. 2, изр. 1 ЗНА. Неблагоприятните последици от полагането на нощен труд от служители на МВР се компенсира със съответните компенсаторни механизми - допълнително възнаграждение за прослужено време – чл. 178, ал. 1, т. 1 ЗМВР, по- голяма основен платен годишен отпуск /чл. 189, ал. 1 ЗМВР/, обезщетение при прекратяване на служебно правоотношение /чл. 234, ал. 1 ЗМВР/, по – благоприятен режим за заплащане на извънреден труд /чл. 187, ал. 5, 6 и 7 ЗМВР/, липса на задължение за заплащане на осигурителни вноски и по – благоприятни условия за придобиване право на пенсия /чл. 69, ал. 2 КСО/, пенсиониране при условията на I категория труд /чл. 69 КСО/ и др.

В обобщение, тълкувателното решение приема като задължително следното тълкуване по поставения по-горе въпрос: „При отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерство на вътрешните работи не са приложими разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от същата наредба/ и следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове“.

С оглед това положението от ищеца нощен труд не следва да се преизчислява в дневен такъв с коефициент 1. 143, като не следва да се компенсира и разликата между положения нощен труд в часове и приравнения с посочения коефициент за процесния период труд.

По изложените съображения предявеният иск се явява изцяло неоснователен.

Тъй като изводите на настоящата инстанция не съвпадат с тези на районния съд, обжалваното решение следва да бъде отменено и вместо него съдът следва да постанови друго, с което да отхвърли иска изцяло като неоснователен.

При този изход на делото въззиваемият следва да бъде осъден да заплати на въззивника сумата 256,11 лева, представляваща направените разноски по делото, от които – по 100 лева разноски за юрисконсултско възнаграждение за всяка инстанция, на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК и чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ и сумата 56,11 лева – заплатена държавна такса по подадената въззивна жалба.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 213/21.12.2022 год. по гр.д. № 121/2020 год. на РС-С. в ЧАСТТА, с която Областна дирекция на МРВ-София е осъдена да заплати на В. Д. Н. от гр. С. сумата 1555,47 лева, представляваща неплатено възнаграждение за положен извънреден труд за времето от 11.02.2017 год. до 11.02.2020 год., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 11.02.2020 год. до окончателното изплащане, както и сумата 233,56 лева – лихва за забава върху главницата, дължима за периода 01.04.2017 год. – 11.02.2020 год., както и в частта, с която ответникът е осъден да заплати на ищеца сумата 327,32 лева разноски за адвокатско възнаграждение, както и да заплати по сметка на РС-С. сумата 112,22 лева държавна такса върху уважения размер на исковете, както и 70 лева деловодни разноски, като **ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от В. Д. Н. от гр. С. срещу Областна дирекция на МРВ-София за заплащане на възнаграждение за положен извънреден труд за времето от 11.02.2017 год. до 11.02.2020 год. до размера от 1555,47 лева, ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба - 11.02.2020 год. до окончателното изплащане, както и за заплащане на мораторна лихва за забава върху главницата, дължима за всяко тримесечие за период от първо число на месеца, следващ месеца на настъпване на изискуемостта за заплащането на извънредния труд до датата 11.02.2020 год. до размера от 233,56 лева, като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

В останалата част решението не е обжалвано и е влязло в сила.

ОСЪЖДА В. Д. Н. ЕГН ***** от гр. С. да заплати на Областна дирекция на МРВ-София сумата 256,11 лева, представляваща направените по делото разноски, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____